

De Postrijder der provincie Limburg

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per
drukregel.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLES, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

TONGEREN, DEN 16 MEI.

Buiderpest.

De geesl breidt zich al langer zoo meer uit in het arrondissement Duinkerke, waar op minder dan eene maand 13 gemeenten zijn aangetast. In eene en dezelfde gemeente, zijn niet minder dan veertien middenpunten van besmetting bestatigd geworden, zoodanig worden de maatregelen van voorzorg verwaarloosd. In dit arrondissement alleen zijn ongeveer duizend stuks vee reeds door de ziekte weggemaaid. De tijingen, welke wij van dezen kant ontvangen, getuigen allen van de slechte inrichting van den gezondheidsdienst in het fransch noorderdepartement.

Kwakzalvers en zelfs veeartsen willen de zieke dieren genezen, en juist hieruit wordt de tegenwoordige theoretische toestand geboren. Men heeft de circulatie van het vee wel verboden; doch deze circulatie grijpt toch nog plaats, omdat het toezicht totaal onvoldoende is. De huiden der zieke dieren worden niet bedolven; de besmette plaatsen worden op geene voldoende wijze gezond gemaakt, en eindelijk, naar men ons verzekert, beveelt het bestuur zelf den openbaren verkoop van vleesch, welk voortkomt van min of meer verdachte of zieke beesten. Dit alles zijn oorzaken van de voortzetting der besmetting. In het overige van het noorderdepartement blijft de toestand dezelfde. Bij dwaling heeft men aangesipt, dat de runderpest te Vieux-Condé was uitgeborsten. De maatregelen, welke dien aangaande in onze naburige gemeenten waren genomen, zijn door den gouverneur van Brabant onmiddellijk kunnen ingetrokken worden.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld 237 hoornbeesten, 46 schapen, 78 vette varkens en 1390 magere varkens.

Men meldt uit Herstal: Sedert eenige dagen wordt hier veel gesproken van eene grafchoudering ten laste van den grafmaker alhier. Voor veertien jaren overleed te Herstal eene achtbare dame, en haar lijk, in eene dubbele looden en eiken kist gesloten, werd begraven. Boven haar graf was een steen geplaatst. De dochter der overledene deed onlangs eenen kelder maken, om er het stoffelijk overschot haren moeder in bij te zetten, toen zij tot hare verwondering en droefheid vernam dat het lijk harer moeder sedert jaren ontgraven en verstrooid was. Dezelfde grafmaker had de begraving gedaan voor 14 jaren en bekende dat hij de kisten had geopend, om aan denzelfden loodgieter die de kisten gemaakt had, het lood te verkoopen. Er is een onderzoek geopend, en men verwacht te Herstal dat het gerecht een spoedig gevolg zal geven aan deze zaak, die eenen pijnlijken indruk verwekt heeft.

Men schrijft uit Kopenhagen, 15 mei: Er heeft eene aardbeving op 17 april te Hutarik, op het eiland IJsland plaats gehad. Twintig huizen werden hierdoor vernield, doch er waren geene menschenlevens te betreuren.

Buitenlandsch nieuws.

Frankrijk.

TER EERE DER GARIBALDISTEN.

Aan de radikale dagbladen, die ons met ophef spraken van de heldendaden der benden van Garibaldi, rekommandeeren wij de volgende getuigenis. Zij is getrokken uit het onderzoek over den 18 maart. De opsteller heeft een onbetwistbaar gezag onder de radikalen, want het is de ex-generaal Cremer:

» Van 12,000 Garibaldisten, waren 2000 soldaten; het overige was een saemrupsel van ellendigen, die bij 't eerste geweervuur verdwenen.

» Er waren compagnieën, die uit 100 mannen bestonden; zij hadden 40 officieren en 10 hoornblazers, 12,000 Garibaldisten kostten zooveel als 100,000 Franschen. Ik werd den handeel gewaar die er gedreven werd bij het verschijnen op 't slagveld; als een officier in veldtocht optreedt, trekt hij 4 of 500 fr., volgens het korps waaraan hij toebehoort.

» Het leger van Garibaldi's vrij-korpsen was samengesteld uit kleine korpsen, min of meer aardige namen dragende. De officieren veranderden van tijd tot tijd van korps, en zij trokken zoo veel maal het verschijnen op het slagveld: na verloop van eenigen tijd, had een onderluitenant de jaarwedde getrokken van een afdelings-generaal. Zij kregen daarenboven tweemaal de reissoldij.»

Brieven uit Parijs.

— Wat een aanzienlijk en treffend bewijs is van den weinigen bloei op dit oogenblik in Parijs,

is het ontelbaar getal huizen en winkels die te huren hangen. In de straat Lafayette, op den Boulevard Hausmann en elders, is dat getal buitengewoon. In het voornaam gedeelte van Parijs, en de aristocratische wijken is zulks ook het geval. De republiek, met haren nu verborgen petroleesteert, boezemt dus een niet groot vertrouwen in !...

In het algemeen zwijgt de Parijzenaar over de gebeurtenissen van 1870-71; doch als hij spreekt, heeft het nog altijd Napoleon gedaan: die is en blijft de zondebok. Hij vergeet echter hoe geestdriftig hij zelf tijdens de oorlogsverklaring langs de boulevards holde, en jubelde over de promenade à Berlin. Verder is de Franschman nog altijd en overal... verrader; hij denkt nog onoverwinnelijk te zijn, zonder het... verraad wel te verstaan! Bazaine, die nu voor den krijgsvaad terecht staat, Bazaine vooral had zich te Metz gemakkelijk eenen weg kunnen banen, dwars door de Pruisen heen, hun rechts en links oorvegen uitdeelende, zooals men aan eene bende straatjongens doen zou.

Vechten in den hoek van den haard is een gemakkelijk ding...

Aan de revanche denken de Franschen, ja zeker, hetgeen aan ons, Belgen, gewis niet erg toelacht, dewijl het alsdan zeer natuurlijk is dat zij hunne promenade langs hier zullen nemen, en dewijl de Duitser zich haasten zal om zijnen ouden vriend den Fransch te ontmoeten te loopen, zullen die goede vrienden hier dansfeest houden, waarvan wij, sukkelaars, de gebroken potten zullen betalen.

Aan de Jardin des Plantes zetteden wij ons een oogenblik voor een koffiehuis neer en knoopten gesprek aan met den houder van 't gesticht een flink jong man, maar een echte Franschman die de revanche reeds binnen korte jaren ziet aanrukken en zeker is dat men het dan Pruis dubbel en dik zal vergeoeden. Een goed middel om het werk der militaire beschaving aan den gang te houden, en beurtelings elkander te vernielen en te vernielen. De wilde stammen in Amerika dienen alzoo tot voorbeeld aan de beschaafde Europeanen!

Wij spraken den droomer der revanche niet tegen; doch wij hadden hem wel gaarn de kleine opmerking willen maken, dat men aan genen kant van den Rijn ook niet ledig zit en men zich daar wel verwacht aan den nieuwen dooden-dans. Laat ons hopen dat er, binnen de jaren van gedwongen rust, nog veel water door den molen loopen zal; dat de drift die tamelijk inwendig zit, zich enigszins zal bekoelen; dat de heethoofden van vandaag eens tot positie gekomen, het heel gek zullen vinden om door den oorlog te gaan verliezen, wat zij bezitten, en dat het jonger geslacht de gebeurtenissen van 1870-71 eigenlijk als eene soort van legende zal beschouwen.

Daarheen leidt het tamelijk wel, dewijl de koffiehuisouder verschrikkelijk uitblunderde tegen de Pruisen die te St-Cloud brand gesticht en vernield hadden en vergat een woordje tot afkeuring er bij te voegen voor zijne lieve landgenooten, die eender prachdigste gebouwen van Frankrijk, baldadig aan de vlammen overleverden. De Pruisen waren dus reeds de hoofd-vernielders te St-Cloud geworden.

! Gaat goed! Nog eenige jaren, en de chauvins zullen eerezuilen oprichten te Woerth en te Weisseburg. Waarom niet? De geschiedenis zal eenige punten onbeslist laten en een onbeslist punt in de geschiedenis is altijd het hoofd met den wassen neus. Men draait deze laatste precies gelijk men wil, en men veraudert het aangezicht naar goeddunken.

Wij hebben vroeger gezegd, dat er hier en daar punten van zedelijke verbetering zijn, doch men denkt meer aan de opeburing van den gevallen invloed, door middel der wapens. Men hervormt het leger en men gaat daarin met meer onvermoeidheid te werk dan men uiterlijk toont. De opeburing zou echter krachtiger zijn, indien men den zedelijken weg insloeg.

Het leger ziet er over het algemeen zoo crano niet uit als vroeger: de speciale korpsen zijn echter uit flinke jongens saamgesteld, maar als men de linietroepen ziet staan, met hangende lip, gappenden mond en onnoozel gezicht, dan schijnt ieder soldaat — zoo geestig en levendig voorgesteld door de teekenen van Randon — integendeel te zeggen: « Och, zat ik maar bij meesters pappot. »

Het café chantant en de kleine theater ex-ploiteeren nog altijd het chauvinisme. Na het lichtzinnige lied, waarvan de woorden door stembuiging en gebaar, nog stootender gemaakt worden, komt het lied waarin men de vijanden als vlooiën tuschen de vingers rollt, om ze daarna te knippen. Rechtreeks tegen de Pruisen zingt men echter niet en... om reden. In het Eldorado zong eene dame, met razernij je suis la liberté; ze werd woedend toegejuicht en gebisseerd in het achterste deel van de zaal;

een ander gedeelte bleef echter kalm. Als men het liberté, égalité, fraternité op zooveel pinnen gelezen heeft, als die pinnen als het ware nog naar de petrol stoken, is men niet erg ingenomen met de fransche vrijheid, die in de laatste dagen als pétroleuse op het toneel trad.

De haat tegen den Duitser duurt voort: niet alleen zijn er, zooals wij reeds zegden, weinig of geene duitse reizigers werkman en bediende wordt nog ongenadig afgewezen. Slechts eens hoorden wij een paar woorden duitsech op den boulevard des Italiens. Te Versailles deed ons vlaamsch insgelijks een paar malen de wandelaars omzien, doch alles bepaalde zich hierbij, een bewijs dat er toch eene kalmer stemming is dan wel drie of vier maanden geleden, toen men in elke taal die men niet verstaat duitsech scheen te hooren — vooral in het neêrduitsch.

In Parijs wordt minder dan ooit gerookt. De sigarette vervangt grootendeels de sigaar, en welke « stinkstokken » zijn die laatsten dan soms nog? De tabak is eene onbereikbare pracht van velen geworden. Eene goede belgische sigaar is eene lekkernij, die sommige liefhebbers u met de vogen uit den mond stelen. Nauwelijks hebt ge, voor een koffiehuis gezeten, een uitgerookt eindje sigaar weggevoeren, of daar schuilt een kerel langs u heen en pik! het einde is in zijnen zak verdwenen. Al wat op de boulevards en in de straat, in dik en dun bevuild en doorweekt is geworden, wordt scherpzichtig opgezocht en kort nadien zal dit, door allerhande op overgoten, weer als voortreffelijke portorico (portostinko?) en lekkeren « rinas » aan de hooren rookers van Parijs verkocht worden. Wel bekomme het u !...

Duitschland.

Wat eene moeder al niet doet voor haar kind.

Een aardig voorval ten den laatsten oorlog tuschen Frankrijk en Duitschland wordt ons in een buitenlandsch tijdschrift medegedeeld. Een oud moederje, eene arme weduwe, woonde in een dorpe op drie kwartiers afstands van Grunstadt in den Rijnpalz gelegen, had voor haar eenigen zoon Hannes een veldpostpakket klaar gemaakt, om hem daarmee op kersttijd te verrassen; zij bracht het naar de stad, omdat het van daar naar het leger vóór Parijs zou verzonden worden, waar hare zoon zich bevond. Ik weet niet, wat er aan het pakket ontbrak, maar de postbeambten weigerden het af te zenden en al geschiedde het ook met veel welwillendheid en welbespraaktheid — het oude wilde er maar niet naar luisteren. Haar Hannes moest en zon het pakket hebben, 't was nu eenmaal bestemd voor zijn Kerstgeschenk; hij moest het hebben. Wat nu te doen? Ons oudje bedacht zich niet lang. Nog eens vroeg ze den postbestuurder: Dus wilt gij het pakket aannemen? En toen ze daarop weer een weigerend antwoord ontving, en de postbestuurder zich nog eens zoo overtuigend mogelijk wilde verontschuldigen, viel ze hem terstond in de rede met de woorden: « Welnu! dan zal ik het zelf wel wegbrengen. » Zij nam het kistje onder den arm, liep terstond de stad uit en den weg op, die naar Frankrijk leidde.

Wat bekommerde de goede vrouw zich om het ruwe decemberweer! Zij dacht enkel en alleen aan haren zoon, en met hem voor oogen in het hart, liep zij maar alijd door tot Kaiserslautern, Homburg, Saarbrücken, over de twintig uren. Goedhartige duitse soldaten, die allen zeer ingenomen waren met het oude moederje, trokken zich haar lot aan en zoo kwam zij met eenen transporttrein tot in de nabijheid voor Parijs, zover de spoorbaan nog bereden kon worden. Van daar ging zij weer te voet verder en rustte niet, voordat zij de compagnie waarbij haar Hannes diende en den jongen zelve gevonden had. Dat was mij een vroolijk wederzien, zooals niet alle dagen gebeurt! Maar alle dagen valt er zulk een groote oorlog ook niet voor en overal zijn er ook niet zulke moeders en zulke zonen!

Het flinke oudje werd terstond de moeder van de compagnie. Zij kreeg het toezicht over keuken en wasch en vervulde die betrekking gedurende vier weken. Toen ging zij weer, natuurlijk met eene goede gelegenheid, naar huis. De dankbare compagnie had natuurlijk voor haar gezorgd en haar van het noodige reisgeld voorzien; gezond en wel kwam zij weer te huis. Hoe verbaasd keken de heeren van 't postkantoor op, toen het oudje weer bij hen kwam en hun kwam vertellen, dat het pakje toch goed en bij tijds was te recht gekomen en dat zij 't maar zelve had weggebracht! Van hetgeen de compagnie haar had geschonken, had zij geenen cent gebruikt, maar daarvoor de veldheden gesponnen, die haar Hannes zoo noodig had.

Onlusten in Spanje.

Wat voor het oogenblik de openbare meening

in Spanje het meest bezig houdt, zijn en de ministeriele crisis, en de nederlaag of beter la accion van Oroquieta, de verwonding van don Alfonso en de vlucht van don Carlos naar Frankrijk.

Over de gevolgen van het gevecht te Oroquieta dat reeds een tiental dagen door de nieuwsgewers van het gouvernement beschreven wordt, met eene taktiek die van veel slimheid getuigt, zullen eenige nadere uitleggingen niet nutteloos zijn.

Het gouvernement wilde door veel ophef van die overwinning te maken, de ontmoediging onder de uiteengespreide benden werpen en zoodanig hunne onderwerping bekomen. Dit is juist 't geen een aanvang genomen had. Eenige benden van weinig aablang, hebben bij het vernemen dezer nederlaag, die officieel aangekondigd en rondgestrooid werd, de wapens neêrgelegd en zijn uit elkander gegaan.

Indien de nederlaag van 4 of 5 duizend oproerlingen voldoende was geweest, om de zaak van den pretendent onherstelbaar te doen verloren gaan, zou men moeten veronderstellen dat er weinig aanhangers van don Carlos waren in die provincie welke gezegd worden met lijf en ziel aan zijne zaak gehecht te zijn. Maar wat is er nu gebeurd?

Toen de mannen die de wapens hadden weggeworpen, in hunne dorpen wederkeerden, en er de ware toedracht der zaken leerden kennen, namen zij 't geweer andermaal op en vergrootten op duchtige wijze die benden, welke zich nog niet onderworpen hadden. Zoo vormde zich eene bende van 3000 man die naar Estells oprukte, eene die onder bevel van Careaga, 800 tot 1000 man sterk is en welke twee dagen geleden te Orviso in de provincie Alara was, en Rocondo, de carlistische generaal, die te Oroquieta het bevel voerde, richt zijne bende te Leiza weder in, en maakt zich gereed om eerstdaags weder op te rukken.

Het doel dat het gouvernement zich voorstelde te bereiken door den schrik in de oproer provincieën te willen verspreiden, is dus teenemaal mislukt.

De wonden van don Alfonso is ook eene uitvinding van de officieele dagbladen. Don Alfonso is niet gekwetst en bevindt zich in Navarra aan het hoofd van zijnen staf. Wat de vlucht van don Carlos betreft, die is zoo zeer bezijden de waarheid, dat van het oogenblik als de pretendent zijnen post te midden der manschappen die zijne zaak toegenegen zijn, zou ontvluchten, deze zaak als geheel verloren mocht aanzien worden. Het gouvernement weet dit zoo goed, dat het dagelijks doet herhalen « don Carlos is in Frankrijk gevlucht. » Maar zijne partijgenooten beginnen niets anders dan een list in die mare te zien, en hebben geëindigd er geen geloof meer aan te hechten.

Spanje heeft nooit zooveel gewapende lieden en terzelfder tijde zoo weinig soldaten bezeten als nu. Buiten de geregelde troepen te voet en te paard, heeft men de carabineros (douanen); de guardia civil, (gendarmen voor reuking van het gouvernement); de guardia civil of ayuntamientos, (gendarmen der gemeenten); de miquelatos, (gewapende boeren); de francotiradores, (vrij-schutters); de voluntarios de la Libertad, (vrijwilligers) en eenige andere. En al die troepen worden tegen de Carlisten afgezonden, die dagelijks volgens het gouvernement onderworpen zijn.

Ziehier een feit dat bewijzen kan hoeverre het er van verwijderd is, als zouden de oproerlingen verslagen wezen: » Drie of vier dagen geleden was Bilbao door de carlistische benden van Biscaye, ten getalle van 8 of 10,000 man letterlijk geblokkeerd. Zij waren onder andere in het bezit van Arrigorriaga en de inwoners verwachten er zich van oogenblik tot oogenblik aan, dat zij de stad zouden aangevallen hebben. Indien de soldaten van don Carlos er in gelukken Bilbao te bemachtigen, is de zaak van den pretendent voor de helft gewonnen.

Carara, die volgens het schrijven der officieele bladen gedood of in Frankrijk gevlucht was, staat te Munitin, in de nabijheid van Pampeluna, aan het hoofd van ruim 1500 man en wacht hier op talrijke versterkingen die hem moeten toekomen.

Zoodat sedert de veldslag van Oroquieta, den oproer zich uitbreidt in plaats van af te nemen, want volgens een republikeinsch dagblad, de Regeneracion, moeten de Carlisten vandaag 48,000 man onder de wapens hebben, waarvan er 30,000 in Biscaye en Navarra en 11,000 in Cataloné zijn.

Men beweert dat don Carlos plechtig te Guernica de « fueros » van Biscaye zou bezwoeren hebben, en dat hij nogmaals het geluk der wapens zal beproeven, alvorens zijne onderneeming te laten varen.